

Splošna bolnišnica Maribor
Služba zdravstvene nege

Standard negovalnih intervencij

PREOPERATIVNA ZDRAVSTVENA NEGA PACIENTKE Z RAKOM JAJČNIKOV

Izdaja: I.

Velja od: 5.3.07

Stran 1 od 8

1 NAMEN

- Strokovno, vsebinsko in metodološko usklajena izvedba negovalnih intervencij pri pacientkah s tumorjem jajčnikov.

2 PODROČJE UPORABE

- Standard negovalnih intervencij "Predoperativna zdravstvena nega pacientke z rakom jajčnikov" velja za izvajalce zdravstvene nege Službe za ginekologijo in perinatologijo.

3 POJMI

3.1 Razlaga okrajšav

- ZN – zdravstvena nega,
- SSZN – strokovni svet za zdravstveno nego,
- KKS - rdeča krvna slika,
- SR - sedimentacija eritrocitov,
- BIOKEM. - biokemijske laboratorijske preiskave po protokolu,
- KS - krvni sladkor,
- TU. MARK. - tumorski markerji,
- KG+Rh - krvna skupina in Rhesus faktor,
- Rtg p.c. - rentgensko slikanje pljuč in srca,
- I.v. urografija - intra venska urografija.

3.2 Razlaga pojmov

- Tumorski markerji (označevalci) so snovi, ki nastajajo v tumorskih celicah ali pod vplivom tumorskih celic. Določamo jih v krvi, telesnih tkivih ali tekočinah. Potrjujejo lahko sum na raka, zvišane vrednosti nekaterih označevalcev pa najdemo tudi pri benignih boleznih ali vnetjih določenih tkiv ali organov (Fras, 2000).
- I.v. urografija - slikanje prehodnosti uropoetskega sistema s pomočjo kontrasta, vbrižganega v žilo.

Pripravil: Vodja ZN Službe za ginekologijo in perinatologijo Danijela Pušnik, dipl. m. s.	Pregledal: Glavna medicinska sestra bolnišnice Marina Brumen, vis.med.ses., univ.dipl.ekon.	Sprejel: Glavna medicinska sestra bolnišnice Marina Brumen, vis.med.ses., univ.dipl.ekon.
--	--	--

Dokument je oblikovan računalniško. Na papir natisnjen dokument predstavlja kopijo. V primeru razlik med dokumenti, se uporabi izvirni dokument (elektronska ali overjena pisna verzija, ki je pri predstavniku vodstva za kakovost.
OB OP42V001 01

 <p>Splošna bolnišnica Maribor Služba zdravstvene nege</p>	<p>Standard negovalnih intervencij</p> <p>PREDOPERATIVNA ZDRAVSTVENA NEGA PACIENTKE Z RAKOM JAJČNIKOV</p>	
		Izdaja: I.
		Velja od: 5.3.07
		Stran 2 od 8

4 ODGOVORNOSTI IN POOBLASTILA

OI: odgovarja za informiranje, uvajanje v klinično prakso in nadzor ter lahko izvaja – vodstveni delavec v ZN 2., 3. in 4. nivoja vodenja ZN,

I: izvaja – vsi izvajalci zdravstvene nege Službe za ginekologijo in perinatologijo,

S: je seznanjen – vodja Službe za ginekologijo in perinatologijo, predstojnik Oddelka za ginekološko onkologijo in onkologijo dojk..

5 POSTOPEK

5.1 UGOTAVLJANJE POTREB PO ZN

5.1.1 Zbiranje informacij

- **Sprejem pacientke na oddelek:** vzrok sprejema,
- **podatki kontinuirane zdravstvene nege:** morebitna premestitev z drugega oddelka, bolnišnice ali zavoda,
- **pregled medicinske dokumentacije:** naročila na temperaturnem listu, predpisana dieta, izvidi dosedanjih preiskav, podpisana soglasja,
- **pregled negovalne dokumentacije:** list kontinuirane zdravstvene nege z navedenimi posebnostmi,
- **negovalna anamneza:** pacientkine življenjske navade, razvade, ki pomembno vplivajo na potek zdravstvene obravnave in hospitalizacije,
- **pregled, opazovanje pacientke:** ocenimo pacientkino splošno stanje,
- **pogovor s pacientko:** počutje pacientke, informiranost, želje, pričakovanja, seznanjenost, družinsko in socialno okolje.

5.1.2 Analiza zbranih informacij

- Zbrane podatke analiziramo in jih uredimo ter zabeležimo.

5.1.3 Definiranje negovalnih potreb ali negovalnih diagnoz:

- Prekinjeni družinski procesi,
- strah zaradi diagnoze, operativnega posega, izida zdravljenja,
- pomanjkanje znanja o bolezni,
- zvišana možnost poškodb tkiva,
- zvišana možnost poškodb,
- zvišana možnost okužb
- moten ritem spanja in počitka,
- izguba apetita,
- zvišana možnost deficita hrane in dehidracije,

Splošna bolnišnica Maribor
Služba zdravstvene nege

Standard negovalnih intervencij

PREDOPERATIVNA ZDRAVSTVENA NEGA PACIENTKE Z RAKOM JAJČNIKOV

Izdaja: I.

Velja od: 5.3.07

Stran 3 od 8

- spremenjen odnos do lastne telesne podobe,
- motnje v odvajanju blata,
- bolečina,
- pomanjkanje znanja o pripravi na operativni poseg,
- pomanjkanje znanja o negi in oskrbi po operativnem posegu.

5.2 NAČRTOVANJE ZDRAVSTVENE NEGE

5.2.1 Navedba in določitev pomembnosti negovalnih potreb ali negovalnih diagnoz

- Prekinjeni družinski procesi,
- strah zaradi diagnoze, operativnega posega, izida zdravljenja,
- pomanjkanje znanja o bolezni,
- zvišana možnost poškodb tkiva,
- zvišana možnost poškodb,
- zvišana možnost okužb,
- moten ritem spanja in počitka,
- izguba apetita,
- zvišana možnost deficita hrane in dehidracije,
- spremenjen odnos do lastne telesne podobe,
- motnje v odvajanju blata,
- bolečina,
- pomanjkanje znanja o pripravi na operativni poseg,
- pomanjkanje znanja o negi in oskrbi po operativnem posegu.

5.2.2 Določitev negovalnih ciljev

- Družinski stiki bodo ohranjeni,
- strah bo zmanjšan,
- pacientka bo seznanjena o bolezni in zdravljenju,
- do poškodb tkiva ne bo prišlo,
- do poškodb ne bo prišlo,
- do infekcije ne bo prišlo,
- pacientka bo spala in počivala po njenih navadah,
- pacientka bo zaužila primerno količino kakovostne prehrane,
- pacientka bo primerno hidrirana in prehranjena,
- pacientka bo obdržala pozitiven odnos do lastne telesne podobe,
- pacientka bo normalno odvajala blato,
- pacientka bo brez bolečin,
- pacientka bo informirana o pomenu preoperativne priprave,

Splošna bolnišnica Maribor
Služba zdravstvene nege

Standard negovalnih intervencij

PREOPERATIVNA ZDRAVSTVENA NEGA PACIENTKE Z RAKOM JAJČNIKOV

izdaja: I.

Velja od: 5.3.07

Stran 4 od 8

- pacientka bo informirana o negi in oskrbi v pooperativnem obdobju.

5.2.3 Načrt negovalnih intervencij

- Negovalne intervencije načrtujemo individualno, po življenjskih aktivnostih glede na kategorijo zahtevnosti zdravstvene nege, v skladu s protokoli, standardi negovalnih intervencij in navodili za delo, v sodelovanju z zdravstvenim timom pri izvedbi diagnostično terapevtske oskrbe.

5.2.4 Opredelitev izvajalca: dipl. m. s., ZT

5.2.5 Število izvajalcev: odvisno od intervencije in kategorije zahtevnosti zdravstvene nege

5.2.6 Planiranje časa: različno glede na vrsto intervencije

5.2.7 Izbor metode dela: aseptična, čista metoda dela

5.3 IZVAJANJE ZDRAVSTVENE NEGE

5.3.1 Priprava na izvajanje negovalne intervencije

5.3.2 Uporaba načrta zdravstvene nege

5.3.3 Priprava materiala

- Pripomočki za merjenje vitalnih funkcij,
- pisno gradivo za pacientko (hišni red, pravice bolnikov, pisne izjave...),
- napotnice za naročene preiskave (Rtg, EKG, konzilijami listi, UZ,...),
- material za nastavitev i.v. kanile,
- material za odvzem krvi za laboratorijske preiskave,
- pripomočki za higiensko oskrbo pacientke in posteljne enote,
- voziček za delitev terapije,
- material za izvedbo klizme,
- material za pripravo operativnega polja po standardu in protokolu,
- pripomočki za pripravo na op poseg (op srajčka, elastični povoji, identifikacijska zapestnica,...),
- priprava in ureditev zdravstvene dokumentacije.

5.3.4 Priprava prostora

- posteljno enoto pripravimo po standardu,

Splošna bolnišnica Maribor
Služba zdravstvene nege

Standard negovalnih intervencij

PREOPERATIVNA ZDRAVSTVENA NEGA PACIENTKE Z RAKOM JAJČNIKOV

Izdaja: I.

Velja od: 5.3.07

Stran 5 od 8

- v bolniški sobi ali preiskovalnici naj ne potekajo druge aktivnosti,
- prostor naj bo ustrezno prezračen in temperiran, okna in vrata zapremo.

5.3.5 Priprava pacientke

- **psihična:** pacientki razložimo potek priprav na posege in postopke, ki jih bomo izvajali mi ali druge službe, jo vzpodbujamo k sodelovanju, jo pomirimo,
- **fizična:** upoštevamo navodila posameznih izvajalcev glede fizične priprave na posamezne diagnostične posege (priprava prebavnega trakta), higienska oskrba pacientke.

5.3.6 Priprava izvajalca:

- **psihična:** miselno osvežimo intervencije, ki jih bomo izvajali,
- **fizična:** umijemo ali razkužimo si roke, uporabimo predpisana zaščitna sredstva

5.3.7 Izvedba negovalnih intervencij

- sprejem pacientke na oddelek po Navodilu za delo N-01-58-00,
- predoperativne preiskave:
  - odvzem krvi za laboratorijske preiskave (KKS, SR, BIOKEM., KS, TUM.MARK., KOAGULOGRAM, URIN, SANFORD, KG+Rh),
  - diagnostične preiskave: (naročanje na preiskave, organiziranje preiskav tako, da niso kontraindicirane na isti dan ali določene v istem terminu,
  - ginekološki UZ (naročilo po telefonu)
  - Rtg p.c. (napotnica + naročilo po telefonu.),
  - mamografija (napotnica + naročilo po telefonu.),
  - UZ abdomna (napotnica + naročilo po telefonu. + pacientka je tešča na dan preiskave),
  - i.v.urografija (napotnica + naročilo po telefonu. + črevesno čiščenje po protokolu + pacientka je tešča),
  - rektoskopija (dogovor z ekipo za isti datum, kot je i.v. urografija zaradi enake priprave prebavil + odvajalna svečka zjutraj na dan preiskave - po protokolu),
  - cistoskopija (dogovor z ekipo),
  - diagnostična abrazija in pregled v narkozi (naročilo + pacientka je tešča + glede na obolenja in starost opravljene preiskave po naročilu anesteziologa),
  - konziliarni pregled pri internistu (po urniku konziliarnih služb, z vsemi izvidi + EKG, spremstvo),
  - konziliarni pregled pri transfuziologu (po urniku konziliarnih služb, z izvidom koagulograma),
- ustrezna osebna higiena, higiena postelje in okolja,

Splošna bolnišnica Maribor
Služba zdravstvene nege

Standard negovalnih intervencij

PREOPERATIVNA ZDRAVSTVENA NEGA PACIENTKE Z RAKOM JAJČNIKOV

Izdaja: I.

Velja od: 5.3.07

Stran 6 od 8

- preprečevanje poškodb, preležanin po navodilih in standardih N-01-25-00, N-01-38-00, N-01-41-00, N-02-07-00,
- nadzor, pomoč pri prehrani,
- nadzor, pomoč pri odvajanju blata.

Priprava pacientke dan pred operativnim posegom

- Merjenje vitalnih funkcij,
- izvedba antropoloških meritev,
- priprava in ureditev zdravstvene dokumentacije za pregled pri anesteziologu (do 14.00 ure odnesemo v op blok na dogovorjeno mesto),
- prehrana pacientke: po protokolu (zajtrk, za kosilo juha, nato veliko nenapenjajoče tekočine, vsaj 2 litra do polnoči), pacientkam z diabetesom po naročilu diabetologa,
- predoperativno čiščenje prebavnega trakta: izvedemo črevesno čiščenje po standardu,
- osebna higiena: tuširanje ali posteljna kopel, umivanje lasišča, higiena nohtov, menjava osebnega in posteljnega perila,
- psihična priprava pacientke na op. poseg: po navodilu za delo N-01-48-00, pacientko seznanimo z nekaj dneveno hospitalizacijo v enoti intenzivne nege, z navodili glede obiskov, svojem izročimo telefonsko številko prenosnega telefona enote intenzivne nege, kamor lahko pokličejo v dogovorjenem času pacientko,
- izvedba naročene terapije in dodatno naročenih preiskav (rezervacija krvnih derivatov, aplikacija antikoagulantne zaščite, lab. preiskave,...).

Priprava pacientke na dan operativnega posega

- Merjenje vitalnih funkcij (RR, P, tel. temperatura),
- higienska oskrba (popolna osebna higiena, odstranitev ličil, sveža spalna srajca, ureditev posteljne enote, pred prevozom v op oblečemo op srajčko, namestimo elastične povoje in identifikacijsko zapestnico),
- priprava op polja po protokolu in standardu priprave op polja,
- odstranitev telesnih pomagal in shranjevanje bolnikove osebne lastnine (pacientka odstrani zobno protezo v lonček, očala ...,pomagala, ki jih bo potrebovala po operaciji, vzame s seboj, na željo shranimo lastnino v oddelčni sef),
- aplikacija predpisane terapije (po naročilu anesteziologa prejme pacientka predpisano premedikacijo, na temperaturnem listu preverimo še drugo terapijo, ki jo mora pacientka zaužiti pred posegom),
- pripravimo predpisani antibiotik ter morebitne krvne derivate, katere izročimo operacijskemu timu skupaj s pacientko in dokumentacijo,
- prevoz in predaja pacientke osebju v enoti intenzivne nege (pripravljeno pacientko odpeljemo s posteljo do enote intenzivne nege, kjer jo predamo med. sestri, skupaj z vso dokumentacijo in terapijo ter pacientkino lastnino - pripomočki, ki jih bo potrebovala),

Splošna bolnišnica Maribor
Služba zdravstvene nege

Standard negovalnih intervencij

PREDOPERATIVNA ZDRAVSTVENA NEGA PACIENTKE Z RAKOM JAJČNIKOV

Izdaja: 1.

Velja od: 5.3.07

Stran 7 od 8

predaja pacientke v op blok (iz enote intenzivne nege odpeljemo pacientko do operacijske sobe ob dogovorjenem času, predamo vso dokumentacijo in terapijo).

5.3.8 Oskrba

Oskrba pacientke

- Pacientko uredimo glede na izvedeno intervencijo: po potrebi zamenjamo spalno srajco, pomagamo ji z ginekološke mize ali v ustrezen položaj v bolniški postelji, odstranimo posteljno zaščito, po potrebi zamenjamo posteljno perilo,
- zahvalimo se ji za sodelovanje.

Oskrba materiala

- Material za enkratno uporabo zavržemo,
- ostale pripomočke mehansko očistimo in razkužimo ter pripravimo za nadaljnjo uporabo,
- očistimo in razkužimo delovne površine, ginekološko mizo, oziroma stol,
- dokumentacijo odložimo na dogovorjeno mesto, vložimo izvide in uredimo,
- prostor prezračimo.

Ureditev izvajalca

- Odstranimo zaščitna sredstva,
- razkužimo ali umijemo roke.

5.4 VREDNOTENJE ZDRAVSTVENE NEGE

- Definiramo rezultate negovalnih intervencij,
- vrednotimo glede na zastavljene cilje - ali so bili doseženi.

5.5 DOKUMENTIRANJE, OPOZORILA

- Negovalne intervencije zabeležimo v ustrezne, dogovorjene obrazce negovalne dokumentacije, na temperaturnem listu evidentiramo intervencije po naročilu zdravnika,
- dokumentiramo rezultate ter morebitna opažanja ali sopojuje.

5.6 ZAGOTAVLJANJE KONTINUIRANE ZDRAVSTVENE NEGE

Splošna bolnišnica Maribor
Služba zdravstvene nege

Standard negovalnih intervencij

PREDOPERATIVNA ZDRAVSTVENA NEGA PACIENTKE Z RAKOM JAJČNIKOV

Izdaja: I.

Velja od: 5.3.07

Stran 8 od 8

- Dokumentiranje v ustrezne obrazce negovalne dokumentacije,
- ustna predaja informacij vsem, ki sodelujejo,
- iz ene delovne izmene v drugo,
- pri premestitvi pacientke v operacijski blok,
- pri premestitvi na drugi oddelek.

6 PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

- Standard negovalnih intervencij »Predoperativna zdravstvena nega pacientke z rakom jajčnikov« prejmejo vodstveni delavci 2. in 3. nivoja vodenja ZN.
- Za spremembe in dopolnitve je odgovorna služba ZN Službe za ginekologijo in perinatologijo, obravnava jih SSZN in jih sprejme glavna med. sestra bolnišnice.
- Standard negovalne intervencije » Predoperativna zdravstvena nega pacientke s rakom jajčnikov« arhiviramo v organizacijskih enotah v rastoči mapi "STANDARDI IN PROTOKOLI ZN".

7 POVEZAVA Z DRUGIMI DOKUMENTI

- Železnik D., Ivanuša A. Standardi aktivnosti zdravstvene nege. Maribor: Univerza v Mariboru, Visoka zdravstvena šola, 2002.
- Ginekologija
- Velepč M., Skela Savič B. Priročnik iz onkološke zdravstvene nege in onkologije, Onkološki inštitut, 2000
- Navodilo za delo N - 01-25 -00 "Preprečevanje in ukrepanje v primeru padcev in zdrsov"
- Navodilo za delo N-01-38-00 "Preprečevanje nastanka razjede zaradi pritiska"
- Navodilo za delo N-01-48-00 "Predoperativne in intraoperativne aktivnosti zdravstvene nege pri pacientu s planiranim operativnim posegom"
- Navodilo za delo N-01-58-00 "Sprejem pacientov na oddelek (splošno navodilo)"

8 PRILOGE

- Protokol predoperativne priprave Oddelka za ginekološko onkologijo in onkologijo dojk.